

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.73

2012.gada 14.septembrī

(Prot. Nr.44, 3.§)

Par lietas izpētes izbeigšanu

Lieta Nr.p/11/03.02./16

Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu AS ASSA Balt Ltd. un SIA „Anko projekts” darbībās

Konkurences padome (turpmāk – KP) 15.06.2010. pabeidza Atslēgmeistaru profesionālās darbības tirgus uzraudzību (turpmāk – Uzraudzība). KP Uzraudzības ietvaros konstatēja, ka 18.01.2002. AS ASSA Balt Ltd. (piegādātājs/vairumtirgotājs) līguma ar SIA „Anko projekts” par preču pārdošanu/pirkšanu (turpmāk – Līgums) 3.1.punktā norādīts, ka preču/productu fiksētās cenas ir mazumtirdzniecības cenu lapā, kas izsniegta SIA „Anko projekts”, savukārt Līguma 3.6.punktā ir noteikts, ka pircējam ir rekomendēts ievērot pārdevēja produktu mazumtirdzniecības cenu lapu. Ņemot vērā Līgumā ietvertos vienošanos par tālākpārdošanas cenu noteikšanas kārtību, kas liecināja par iespējamu aizliegtu vienošanos par tālākpārdošanas cenu fiksēšanu, KP 15.06.2011., pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 24.pantu, ierosināja lietu Nr.p/11/03.02./16 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu AS ASSA Balt Ltd. un SIA „Anko projekts” darbībās” (turpmāk - Lieta).

SIA „Anko projekts” (no 21.01.2012. sabiedrības nosaukums ir SIA „Slēdzene”) reģistrēta Komercreģistrā ar reģ.Nr.40003567786, juridiskā adrese: Dunties iela 28-69, Rīga, LV-1005 (faktiskā saimnieciskās darbības veikšanas adrese: Brīvības iela 136, Rīga, LV-1012).

ASSA ABLOY Baltic AS (iepriekšējais sabiedrības nosaukums bija AS ASSA Balt Ltd.) reģistrēta Igaunijas Republikā ar reģ.Nr.10116821, juridiskā adrese: Valdeku iela 132, Tallina, EE0012¹.

Ievērojot Konkurences likuma 26.panta sestajā un septītajā daļā noteikto, KP pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas 14.08.2012. nosūtīja SIA „Slēdzene” vēstuli Nr.1360 un informēja to par tiesībām iepazīties ar Lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

¹ Saskaņā ar publiski pieejamiem datiem Igaunijas Republikas Uzņēmumu un organizāciju reģistra interneta vietnē <https://ariregister.rik.ee/lihtparing.py>

Lietā ir pievienoti materiāli, kas iegūti Uzraudzības laikā un kas attiecas uz Lietu. KP ir ieguvusi informāciju no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra, Valsts ieņēmumu dienesta, SIA „Slēdzene”, SIA „Tirdzniecības nams „Kurši”” un SIA „Solo-F”.

Izvērtējot SIA „Slēdzene” un citus tirgus dalībnieku sniegto informāciju, kā arī papildus iegūto informāciju, KP

k o n s t a t ē j a:

1. Aizliegtas vienošanās normatīvais regulējums

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. punkts nosaka, ka ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem.

Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr.797 „Noteikumi par atsevišķu vertikālo vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam” (turpmāk – Noteikumi Nr.797) 2.1.apakšpunktā ir noteikts, ka „vertikāla vienošanās ir vienošanās, kuru noslēguši divi (..) tirgus dalībnieki, no kuriem katrs veic saimniecisko darbību atšķirīgā ražošanas vai izplatīšanas līmenī, un kura attiecas uz vienošanās preču pirkšanas vai pārdošanas noteikumiem”. Noteikumu Nr.797 8.punktā noteikts, ka „vertikālā vienošanās tiek pakļauta vienošanās aizliegumam, ja vienošanās mērķis tieši vai netieši, atsevišķi vai kopā ar citiem apstākļiem, ko var ietekmēt vienošanās dalībnieki ir ierobežot pircēja iespēju noteikt pārdošanas cenu. Piegādātājs ir tiesīgs noteikt maksimālo vai ieteicamo pārdošanas cenu ar nosacījumu, ka vienošanās dalībnieki šādi slēptā veidā ar savu faktisko rīcību neievieš noteiktu vai minimālo pārdošanas cenu.”

Normatīvais regulējums pieļauj piegādātājam ASSA ABLOY Baltic AS Līgumā noteikt maksimālo vai ieteicamo pārdošanas cenu ar nosacījumu, ja ASSA ABLOY Baltic AS un SIA „Slēdzene” šādi slēptā veidā ar savu faktisko rīcību neievieš noteiktu vai minimālo pārdošanas cenu. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 6.punktu „konkurence – pastāvoša vai potenciāla ekonomiskā (saimnieciskā) sacensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū”. Viens no konkurences pastāvēšanas pamatnosacījumiem - katram tirgus dalībniekam sava komerciālā un cenu politika ir jānosaka neatkarīgi. Konkurences likums nepieļauj tiešus vai netiešus kontaktus starp tirgus dalībniekiem, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana, tai skaitā par cenu noteikšanu. Līdz ar to, SIA „Slēdzene” tālākpārdošanas cenas jānosaka neatkarīgi no citiem tirgus dalībniekiem.

2. Konkrētais tirgus

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu „konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu”. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu „konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības”, un saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu „konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām”.

Saskaņā ar Līguma 1.punktu, līguma priekšmets ir visas ASSA ABLOY Baltic AS ražotās preces, kas ietvertas cenu lapās, katalogos vai citos ASSA ABLOY Baltic AS materiālos. ASSA ABLOY Baltic AS cenu lapās/ katalogos ietverts dažāda veida logu un

durvju aprīkojums (slēdzene, rokturi u.c. furnitūra). Tādējādi par ietekmēto preču tirgu Lietā uzskatāms dažāda veida logu un durvju aprīkojuma tirdzniecības tirgus.

SIA „Slēdzene” 02.03.2012. sarunu protokolā norāda, ka tā nodarbojas ar ASSA preču sistēmu projektēšanu, uzstādīšanu un apkalpošanu un ar preču pārdošanu nodarbojas minimāli. SIA „Slēdzene” ar ASSA preču zīmes preču mazumtirdzniecību nenodarbojas un ar vairumtirdzniecību nodarbojas minimāli. SIA „Slēdzene” klienti ir tikai juridiskas personas.

Ievērojot SIA „Slēdzene” sniegto informāciju un veicot tās darījumu analīzi, secināms, ka SIA „Slēdzene” pārdod ASSA zīmola preces gala patērētājiem dažādos projektos, papildus veicot to montāžu un apkalpošanu, un mazumtirgotājiem, kas tālāk preces pārdod saviem klientiem Latvijā. Līdz ar to ASSA ABLOY Baltic AS un SIA „Slēdzene” vienošanās var ietekmēt konkurenci starp tirgus dalībniekiem Latvijā vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības līmenī. Ievērojot to, ka aizliegtas vienošanos tiesiskā sastāva konstatēšanai Lietā konkrētā tirgus definīcijai nav izšķirošas nozīmes, KP konkrētā tirgus definīciju atstāj atvērtu.

3. ASSA ABLOY Baltic AS un SIA „Slēdzene” Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma izvērtējums

Lai pārbaudītu, vai Līgumā ietvertās atrunas par tālākpārdošanas cenu noteikšanas kārtību faktiski praksē neizpaužas kā fiksētu vai minimālo tālākpārdošanas cenu noteikšana, tika veiktas Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 1. un 3.punktā paredzētās izmeklēšanas darbības (turpmāk – Apmeklējums). Apmeklējuma laikā tika iegūti tirgus dalībnieka paskaidrojumi, tika veikta elektroniski sagatavotās informācijas pārbaude, kā arī tika iegūti preču pārdošanas darījumu dokumenti. Papildus KP ir ieguvusi informāciju no SIA „Slēdzene” klientiem.

3.1. ASSA ABLOY Baltic AS cenas noteikšanas SIA „Slēdzene” princips un SIA „Slēdzene” paskaidrojumi par Līguma piemērošanu un tālākpārdošanas cenu noteikšanu

Līguma 3.1.punktā norādīts, ka preču fiksētās cenas ir mazumtirdzniecības cenu lapā, kas izsniegta SIA „Anko projekts”. Līguma 3.4.punkts paredz, ka pirmajā gadā, kad Līgums stājas spēkā, pārdevējs pārdod pircējam preces ar 50% atlaidi no mazumtirdzniecības cenas bez pārdošanas nodokļiem. Savukārt, atbilstoši Līguma 3.2. un 3.3.punktam turpmāko gadu atlaide ir atkarīga no konkrētajā gadā plānotā iepirkuma apjoma izpildes. Papildus paredzēts bonuss atkarībā no pārdoto preču apgrozījuma.

SIA „Slēdzene” 02.03.2012. sarunu protokolā norāda, ka Līgums nav mainīts līdz 2010.gada augustam, kad SIA „Slēdzene” pārtrauca aktīvi veikt savu saimniecisko darbību. SIA „Slēdzene” norāda, ka Līgums netiek izmantots. SIA „Slēdzene” savu cenu skatās pēc kataloga un, ja precī pērk vairumā, ir iespējams saņemt atlaides. SIA „Slēdzene” norāda, ka „kataloga cena tiek izmantota kā kontroles [pamata] cena”. ASSA ABLOY Baltic AS prece līdz 2009.gadam tika pasūtīta, izmantojot telefona sakarus, un 2009.gadā, izmantojot internetu. SIA „Slēdzene” pēdējais pirkums ir bijis 01.09.2010. SIA „Slēdzene” ASSA ABLOY Baltic AS preces var pārdot tālāk par jebkuru cenu. Katalogā ir norādītas ieteiktās cenas. SIA „Slēdzene” KP iesniedza ASSA ABLOY Baltic AS 2001. – 2009.gada katalogus, pēc kuriem SIA „Slēdzene” vadījās savas darbības laikā. Kataloga pirmajā atvērumā ir norādīts, ka visas cenas šajā katalogā ir ieteicamās mazumtirdzniecības cenas, ieskaitot PVN. SIA „Slēdzene” norāda, ka „[savu tālākpārdošanas] cenu nosaka pēc apjoma, pēc klienta un patstāvīgi.” Cenas, kuras uzrādītas katalogā nebija noteiktās un vienīgās cenas, par kurām precī pārdot klientam. No ASSA ABLOY Baltic AS nav bijušas nekādas norādes par Līgumā norādīto. SIA „Slēdzene” norāda, ka no ASSA ABLOY Baltic AS nekad nav bijušas sankcijas par ieteiktās tālāk pārdošanas cenu neievērošanu.

Izvērtējot Līguma 3.punkta nosacījumus un SIA „Slēdzene” paskaidrojumus, secināms, ka ASSA ABLOY Baltic AS bāzes pārdošanas cena SIA „Slēdzene” ir noteikta ASSA ABLOY Baltic AS mazumtirdzniecības cenu lapās, un pārdošanas cena ir bāzes pārdošanas cena mīnus atlaide. Mazumtirdzniecības cenas ASSA ABLOY Baltic AS cenu lapās ir ieteicamās tālākpārdošanas cenas.

3.2. SIA „Slēdzene” klientu paskaidrojumi par preču pasūtīšanas kārtību

KP 28.06.2012. saņēma atbildes vēstuli no SIA „Solo-F”, kur norādīts, ka „preču iepirkumi no [SIA „Slēdzene”] ir notikuši saskaņā ar preču pavadzīmēm-rēķiniem un iepirkumi veikti, lai pabeigtu dažu preču komplektāciju ar pozīcijām, kuras trūka vai kuras tika izpārdotas”.

KP 19.07.2012. saņēma atbildes vēstuli no SIA „Tirdzniecības nams „Kurši””, kurā tā norāda, ka 2002.gada 4.martā SIA „Tirdzniecības nams „Kurši”” noslēdza līgumu ar SIA „Slēdzene”. Preču piegādes ir notikušas atsevišķās nelielās partijās - 2007.gadā četras piegādes, 2008.gadā viena piegāde un 2009.gadā jūlijā bija pēdējā piegāde. Kopš 2009.gada jūlija SIA „Tirdzniecības nams „Kurši”” nav bijis neviena darījuma ar SIA „Slēdzene”.

No iepriekšminētā izriet, ka SIA „Slēdzene” saviem klientiem pārdeva preces gan bez līguma, noformējot tikai preču pavadzīmes-rēķinus, gan arī slēdzot līgumus. Tādēļ KP pārbaudīja, vai SIA „Slēdzene” ir ievērojusi Līguma noteikumus un ASSA ABLOY Baltic AS katalogā noteiktās preču cenas, pārddot preces tālāk saviem klientiem.

3.3. Lietā iegūto pierādījumu par tālākpārdošanas cenas noteikšanu izvērtējums

KP izvērtēja SIA „Slēdzene” 04.03.2002. līguma ar SIA „Tirdzniecības nams „Kurši”” cenas noteikšanas noteikumus. 04.03.2002. pirkuma līguma 2.2.punktā noteikts, ka „pārdevējs pārdod preces pircējam ar progresīvu atlaidi no kataloga aktuālās versijas cenas. Sākuma atlaide ir 20% no kataloga cenas.” Tādējādi SIA „Slēdzene” klientam līgumā ir paredzēta sākotnējā 20% atlaide jebkuram pirkumam un ir paredzēts, ka atlaide var būt arī lielāka. Līdz ar to SIA „Slēdzene” cena SIA „Tirdzniecības nams „Kurši”” nav noteikta vienāda ar cenu ASSA ABLOY Baltic AS katalogā. SIA „Slēdzene” 04.03.2002. līgums ar SIA „Tirdzniecības nams „Kurši”” neparedz noteikumus par ieteicamajām mazumtirdzniecības cenām.

Izvērtējot SIA „Slēdzene” preču pavadzīmēs – rēķinos noteiktās cenas klientiem no 2007. līdz 2009.gadam, KP secina, ka SIA „Slēdzene” faktiski piemērotās tālākpārdošanas cenas, galvenokārt, ir atšķirīgas no katalogā norādītajām cenām – augstākas un zemākas par katalogā norādītajām. Tomēr pamatā cenas ir zemākas nekā ASSA ABLOY Baltic AS noteiktās cenas katalogā. Izvērtējot apkopoto informāciju, konstatējams, ka tālākpārdošanas cenas vienai precei ir atšķirīgas, tai skaitā arī vienam klientam viena gada ietvaros. No informācijas preču pavadzīmēs-rēķinos var konstatēt, ka SIA „Slēdzene” uzcenojumi ir dažādi, to amplitūda ir ievērojama (no ~5% līdz vairāk kā 50%). Četros gadījumos ir konstatēts, ka tālākpārdošanas cenas atbilst katalogā norādītajām cenām, tomēr atsevišķie gadījumi neliecina par regulāru un sistēmisku ieteicamo cenu ievērošanu un pietiekamu pamatu pārkāpuma pazīmju konstatēšanai.

Izvērtējot pierādījumus kopsakarā, secināms, ka SIA „Slēdzene” nav ievērojusi ASSA ABLOY Baltic AS katalogā noteiktās ieteicamās preču mazumtirdzniecības cenas, kā arī nav tās uzskatījusi par minimālajām pārdošanas cenām. KP nav konstatējusi pierādījumus par jebkādam ieteicamo cenu kontroles darbībām. Lai gan Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas pirmā punkta pārkāpuma konstatēšanai nav nepieciešams konstatēt, ka vairumtirgotājs kontrolē tālākpārdošanas cenas savam klientam vai pēdējais tālākpārdošanas cenas ir ievērojis pēc vairumtirgotāja norādēm (šādi apsvērumi pastiprinātu atbildību vai liecinātu par sekām uz

konkurenci), nedz Līgums, nedz tirgus dalībnieku rīcība neapstiprina aizdomas par tālākpārdošanas cenu noteikšanu Lietas ietvaros. Līdz ar to nav konstatējamas Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma pazīmes ASSA ABLOY Baltic AS un SIA „Slēdzene” darbībās.

Pamatojoties uz iepriekšminēto un Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, 11.panta pirmās daļas 1.punktu un 27.²panta pirmo daļu un Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 4.punktu, Konkurences padome

n o l ē m a:

izbeigt lietas Nr.p/11/03.02./16 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu AS ASSA Balt Ltd. un SIA „Anko projekts” darbībās” izpēti.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

S.Ābrama